

D. box 18

Sande Lærere,
som
Afsæendinger fra Gud,
til
at giøre Guds Velbehag udi Verden.

Førestillet

i en Indvielses Tale,

holden den 26de October 1774,

da

Hr. Berder Wthesen Schreuder
blev indviet til at være Præst og Personel-Capellan
til Wandelbens Menigheder paa Sundmøer.

Med

Mag. Hans Mossin.

B E R G E N, 1774.

Trykt i Forfatterens eget privilegerede Bogtrykkerie.

Kgl.

N. N. I. 259 m. Revit.

* i B. B.

Texten:

Joh. 20. Cap., 21. og 22. Vers.

Og Jesus sagde atter til dem: Fred være med eder! Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder; og i det samme blæste han paa dem, og sagde: Annammer den hellig Aand!

— / — — — — —
319857

Det er det denligste Begreb, som man fand gjøre sig om et Men-
 nesse, at han er en Udsending fra Guld, at han er, som
 en Guds Engel, til at gjøre Guds Velbehag udi Verden.
 Det viiser et Menneskes Lyksalighed, baade i Henseende til ham selv og
 i Henseende til andre. Egentlig at tale, er der kun to Slags Mennesker
 til udi Verden: onde og gode. De Onde lader sig regiere af Dievel-
 len, og ere Udsendinger fra ham til at gjøre Fortred og Ulykker i Verden,
 baade for sig selv og andre. Gode Mennesker, ere som gode Engler i Ver-
 den, udsendte af Guld til at gjøre Guds Villie, til at stifte Fred, og at
 forplante Dyd og Lyksalighed i Verden. Aanderne ere egentlig denne
 Verdens Beboere. Menneskens Siel ere Aander. Og her er baade gode
 og onde Aander til. Her er nogle Mennesker, som Diele. Her er Guds
 Børn, som Guds Engler i denne Verden. Skriften viiser, at der er
 baade onde og gode Engler, onde og gode Mennesker i denne Verden.
 Man maatte spørge: Hvorfor tillader Guld Dievelen og hans Redskaber,
 saaledes at fare af Sted i Verden? Apostelen giver os det Svar herpaa,
 naar han siar: I et stort Ruus ere mange Kar, nogle til Ere,
 andre til Vanære. (a) End og de ringeste Kar i Huuset, som bruges
 til den ringeste Tjeneste, fand og gjøre sin Myrte. Guld betiener sig af
 Dievelen selv og hans Redskaber, end og til at befordre hans Ere, og
 til at viise sin Sewer over Synden, Døden og Dievelen. Saa onde
 Mennesker, som lader sig regiere af Diævelen, maa og være Redska-
 ber

(a) Rom. IX. 21. v.

ber i Guds Haand imod deres Billie, til at udrette Guds Billie og befordre Guds Ere og de Troendes Saliggjorelse. Men derfor er det ikke godt, at være en Diavel. Det er ikke godt til at være et Kar til Vanære. Det er ikke godt, at være en Bodel i Guds Stad. Det er bedre at være en Guds Engel, være et Kar til Ere, være et Guds Menneſte bereed til all god Gierning. Saadanne udvalgte JEsus sine Apostle til at være, som Guds Engler i denne Verden, Udsendinger fra ham, til at udrette hans Velbehag, og til at forkynde det store Fredens Evangelium: Ligesom Saderen sendte mig, saa sender jeg og eder. Vi finder i vores oplæste Text 2de vigtige Ting, som horer til Lære: Embedet.

Sande Lærere, som Udsendinge fra Gud, til at udrette Guds Velbehag udi Verden; og da har vi 3de Ting at fæste vore Tanker paa:

- 1.) Hvorudi dette Guds Velbehag bestaaer.
- 2.) Hvad der udfordres til sande Læreres Sendelse, til at udrette Guds Velbehag.
- 3.) Hvad Aand og Kraft de maa drives af, om de skal udrette Guds Velbehag udi Verden.

Guds Velbehag udi Verden, bestod i Evangelii og Fredens Forkyndelse for Menneſken, og Fredens og Evangelii Aannammelse af Menneſken. Det var den Fred, JEsus skienkede sine Disciple, da han sagde til dem: Fred være med eder! Det var den sidste Grad af Lykſalighed, som de skulde annamme af JEsu Haand. Den første Grad af Lykſalighed var, at de vare bleve JEsu Disciple, Tilhængere af Guds Ord. Han havde velsignet dem ved Ordet. De havde kendt, at JEsus var den, der var udsendt af Gud, og havde Sandheds og Saligheds Ord til dem. Og derfor vare de bleve hans Disciple. Derfor sagde Peter til ham: Hvor hen skal jeg gaae, uden til dig, som har det evige Livs Ord? (a) Dette var det første Stykke af Velsignelsen: Herren velsigne dig og bevare dig! Denne Velsignelse af Ordet havde de stedse fundet ved JEsum i hans Fornedrelſes Stand her i Verden. Og
der

(a) Joh. VI. 68. r.

Derfor bleve de des mere forkræftede, da denne store Prophete og deres Lærere blev saa pludselig borttagen fra dem, da han blev forstævet og død. De tabte ligesom Kræften af Velsignelsen, af det Ord de hidindtil havde hørt. Det var en udspuget Sandhed, at han var en Prophete, mægtig i Ord og Gjerninger for alle Folket; men hvorledes Jøderne kunde have faaet saadan Magt over ham, til at dræbe ham, da de havde tænkt, at han ikke var en blot simpel Prophete, men at han var Messias selv, Guds Søn, den der skulde forløse Israel. Men de fik snart Velsignelsen af Ordet tilbage. Det varede ikke længe, at de stode i denne Bankuheds og Bantroes Mørke. De fik hans Persons Herlighed at see, da han blev kraftigen beviist at være Guds Søn, ved Opstandelsen fra de Døde. Da fik de Velsignelsen af Ordet tilbage. Da bleve de først hierreglade ved at troe paa ham. Da kiendte de ham først for den, som han var. Da gav han dem Deel i det andet Stykke af Velsignelsen. Da lod han sig see i sin Ophøyses Stand for dem. Da lod han sit Ansigt lyse over dem, til at være dem naadig. Derfor staaer der i det foregaaende Vers, at han aabenbaredes for dem efter sin Opstandelse, og han vliste dem sine Hænder og sin Side, og de bleve glade, at de saae Herren. Det blev fuldkommen lyst i deres Siel. De saae ham, som Guds Søn. De saae ham, som Mealeren mellem Guld og Menneckerne. De saae ham, som deres Frelser og Saliggjæver. De saae i ham det Saligheds Haab, Forvisning om Guds Naade, deres Synders Forladelse ved Troen paa ham, Forvisning om Himmelen og Saligheden selv. Han lod sit Ansigt lyse over dem, til at være dem naadig. Men, hvad førte vel denne Naade med sig? Den førte Himmelen og Saligheden med sig. Den førte det lykkeligste Liv med sig, baade i denne og i den anden Verden. Den førte med sig, at hans Troende baade kand leve salige i Guld i denne Verden, og blive evig salige hos Guld i den anden Verden. Denne faste Alliance og Forbund med Guld, denne Delagtighed i Guds evige Kiærligheds Samfund, denne Saligheds Annæmmelse og Nydelse, er det, som Jesus kalder Fred. Det var det sidste Stykke af Velsignelsen: Herren løfte sit Ansigt paa dig, til at give dig Fred.

Det var ikke nok for Jesus, at han havde ladet sit Ansigt lyse over dem, til at være dem naadig. Det var ikke nok for ham, at de havde seet ham opstanden fra de Døde, og at de vare blevne hierreglade ved at troe

ham, som Guds Son, men han vilde og gjøre denne Hiertebløds bestandig hos dem. Han vilde opholde dem i den bestandige Glæde, som de her fandt en Forsmag paa i et Øjeblik. Han vilde give dem den store Lyksalighed i Aandernes Rige, at leve salig i GUD i denne Verden, og evig salig hos GUD i den anden Verden, saa at, om de havde ingen Bønder, men allene Fiender, om de vare reent forladte af alle Mennesker, saa forsikrer han dem dog om sin Faders Venstreb. Han selv vilde stedse blive deres høyeste Hæder, beste Ven, og største Velgjører. Han vilde give dem den hemmelige Fred paa Jorden, Fred med GUD, Fred med alle hellige Engle, og alle salige Aander. Trængte og forfulgte man dem end i Verden, skulde deres Siem dog være i Himmelen. Den sikre Bestiæmmelse og Varetægt hos GUD, den sikre Udgang til GUD, og Naade hos GUD, den inderlig Samfund med GUD og Omgang med GUD, skulde være deres Deel paa Jorden, deres Himmel baade i denne og den anden Verden. Og det er denne store Lyksalighed i Aandernes Rige, som JESUS her kalder Fred.

Her lystte JESUS denne Fred over dem, baade som Prophete, ypperste Præst og Konge. Han lystte denne Fred over dem, som Prophete. Denne Fred indeholdte alle de Betsignelser, som Guds Ord og Guds Forjættelser fører med sig. Og som de nu allerede havde seet Guds Forjættelsers Opfyldelse i hans Opstandelse fra de Døde, i hans Sejer over Synden, Døden, Dievelen og Verden, og de skulde ses den endnu meere i hans Himmelfart, og den hellig Aands Sendelse, saa kunde de med des større Visshed baade tilegne sig selv, og forkynde for andre det Fredens Evangelium, hvis Opfyldelse de, saa at sige, havde seet med deres egne Øyne; thi hvad er Guds Ord andet, end Guds Forjættelser, og Guds Forjættelsers Opfyldelse for os. Han forkyndte den Fred, som deres ypperste Præst. Han, som vor store ypperste Præst var gaaet ind i det Allerhelligste med sit eget Blod, og funden en evig Forløsning. Han havde sagt dem i hans Fornedrelses Stand, at hans Død og hans Blods Udgydelse sigtede allene til, at forhøve dem Guds Naade og deres Synders Forladelse, og til at oprette Fred, og til at stadfæste Pagten mellem dem og GUD. Dette var Testamentets Ord i Alterens Sacramentes Indstiftelse, da JESUS sagde: Dette er det nye Testamentes Bælg i mit Blod, som udgydes for eder, til Syndernes Forladelse. Disse

Jesu Ordts Sandhed saae de nu i øyensynlig Opfyldelse af Jesu Opstandelse fra de Døde, da han havde gjort, hvad han forhen havde sagt. Det var den Fred, som var forhvervet ved hans Blod. Og Forhvervelsen af denne Fred saae de allerede i hans Opstandelse fra de Døde, saae ham, som deres store ypperste Præst, Megleren imellem Guld og dem. Han kunde nu give dem det, som han forhen havde forhvervet dem. Jesus tilfagde dem og denne Fred, som deres Konge. Hans Opstandelse stadfæstede hans Ordts Sandhed, at han var givet all Magt i Himmelen og paa Jorden. Det var ikke derfor allene en blot Forkyndelse af Freden, men en virkelig Befaling over Freden, at Freden skulde høre dem til, som Moses siger: Herren skal byde Velsignelsen at være hos dig. Hans Fader var nu bleven Fredens Guld. Der var fleet Forligelse for medelst hans Blod. Den store Fredens Guld havde opvakt ham, den store Saarenes Hyrde fra de Døde. Han selv var den store Fredens Fyrste, der var kommen tilbage fra de Dødes Rige med denne Fred. Og den Fred bestod i en salig Udødelighed, og i det store Saligheds Saab. Han førte her Liv og Uforkrænkelighed til Lyset. Han førte Saligheden med sig, som den store Gave han havde faaet at uddeele blandt Menneffer. Han havde baade, det aandelige og det evige Liv at give dem, som han forhen havde sagt: Mine Saar høre min Røst, og de følge mig, og jeg giver dem det evige Liv; de skal ikke forfares, og ingen skal slide dem af min Saand. (a)

Denne Fred var vel ikke en uansagtet Fred. Nej, hverken Satan eller Verden under Guds Børn nogen Fred. De vil gierne berøve dem den, om de kand. Satan under dem vist nok ikke den aandelige og den evige Fred. Verden under dem ikke den timelige Fred. De gjør alt hvad de kand til at gjøre Ufred; men Satan maa dog forunde Guds Børn den aandelige og den evige Fred. Og Verden, hvormeger den end forstyrrer for Guds Børn den timelige Fred, saa finder de dog saadan Gødhed i Jesu Samfund og Fred, at Verden lidet kand skade dem. Verden kand ikke gjøre meere end tage det naturlige Liv bort, og Døden selv er Guds Børn en Baade. De triumpherer over Døden, og kand sige: Død! hvor er din Braad? Helvede! hvor er din Seyer? Lovet være den, som gav os Seyer med vor HErre Jesum Christum.

(a) 5 Mose-B. XXVIII, 8. v.

JEsus saae forud den Ufred, den Krig Verden vilde paaføre hans Børn, og det just fordi de vare Fredens Børn, just fordi de ikke vare saadanne Diele, som Verdens Børn vare. Verden gjorde sig en Væe af, at kunde forsvare sig selv uden vor Herres Hjælp. Den ansaae vor Herres JEsu Disciple, som nogle eensfoldige Folk, der ikke kunde eller vilde forsvare sig. De ansaae dem, som nogle Saar, og derfor siger og JEsus: See jeg sender eder, som Saar mit iblandt Ulve. Herved vorede Verdens Ulve-Mod og Hierte. Men her tog Verden mærkelig Fejl, den løb Hornene af sig. Guds Børn var dog lykkeligere med deres Kiærlige og fredelige Sind, som de havde faaet fra deres Mestere og Herre. De kom langt videre end Verden med all dens Ulve-Forstand og Hierte. Men imidlertid saae og JEsus forud de Fejstæller, som herover vilde møde hans Troende. Han saae forud deres Troes Svagthed, og derfor vilde hjælpe dem, at de skulde leve salt i ham og i hans Kiærligheds Samfund, i det han sagde til dem: Fred være med eder. Han bekræftede derfor det, som han forhen havde sagt dem: I mig skal I have Fred, men i Verden skal I have Uro. (a)

Mærk engang Guds Børns lykkelige Tilstand her i Verden! De ere baade som i Verden og uden for Verden. De ere i Verden ligesom en, der svømmer i Vandet. Han er i Vandet med Legemet, men Hovedet holder han oven fore. JEsus løstede ligesom Hovedet op paa sine Troende. Han understøttede deres Troe, Kiærlighed og Haab. Han underholdt det Bigrigste hos dem. Han tog dem ligesom i sine Naades Arme, rev dem udaf Verden, skulede dem under sine Fingers Skygge, da han sagde til dem: Fred være med eder.

Han vilste dem, at de skulde have fornemmelig med ham at gjøre i Verden. De skulde være Undersaattere af hans Rige. De skulde vel være i Verden, men ikke af Verden. Hans Rige var et aandeligt og et evigt Rige. De skulde være aandelige, hellige og himmelsk-sindede Mennesker. Deres Hierte skulde være i Himmelen, hvor hans Hiem var. De skulde være Fremmede og Pillegrime paa Jorden. Deres Lykfelighed skulde ikke være, som Verdens Børns, og komme allene fra Naturrens Rige, og det man kalder Lykke i Verden; men den skulde komme fra

fra Naadens Rige, og fra Verens og Herlighedens Rige. Deres Lyksalighed skulde bestaae i Saligheden selv. Den skulde bestaae i Afgang til Gud, i Naade hos Gud, i Samfund og Omgang med Gud. Den skulde bestaae i, at være en Guds Ven, en Guds Tiener, og en Arving til Guds Rige. Den skulde bestaae i Faderens Kiærlighed, Sønnens Naade, den hellig Aands Samfund. Den skulde bestaae i, at være kommen fra Gud, høre Gud til, gaae tilbage til Gud igien, som man er kommen fra, og i at gjøre Guds Velbehag udi Verden. Den skulde bestaae i Guds Naades Annammelse, Nydelse, Anvendelse og Brug. Den skulde bestaae i Fornemmelsen og Bevægelsen af det aandelige Liv, i Andagt, Guds Tilbedelse, Guds Lov og Taksigelse, i Troe, Kiærlighed og Haaber. Den bestaaer i, at have Gud til sin høieste Herre, beste Ven, og største Velgiørere, for alting at frygte Gud, elske Gud, og sig paa Gud allene forlade. Dette var Lyksaligheden i Aandernes Rige. Det var Deel i hans Naades Rige her paa Jorden, og hans Verens og Herligheds Rige i Himmelen, som Jesus lovede sine Disciple, da han sagde: Fred være med eder! da Guds Rige er Retfærdighed, Fred og Glæde i den hellig Aand.

Den Fred er af en anden Beskaffenhed, end den Verden kand give. Verden kand allene give Lykke, men den kand slet ikke give os Salighed. Fred for Mangel i det Tidelige, Fred for Uroe, Sorg og Beskyring i Verden, Fred for Fortræd af Mennesker, er vel en god Ting. Men derudi er endnu ingen Fred for Sielen. Derudi er endnu ingen god Samvittigheds Nydelse. Derudi er endnu intet Haab i Gud, og Kiærlighed til Gud. Derudi er endnu ingen Lyst og Villie til det Gode. Derudi er endnu ingen Taknemmelighed for det Forbiegangne, ingen ret Glæde af det Nærværende, og intet Haab om det Tilkommende. Derudi er endnu ingen salig Udødeligheds Fornemmelse og Haab. Derudi er endnu intet, som vi kand sætte mod Døden. Derudi er intet, som kand forvise os baade om det tilkommende og nærværende Gode. Derudi er endnu ingen salig Fornemmelse af Eiden, Verden og Evigheden. Saa herudi er ikke noget, hvorudi Sielen kand finde sin Hvile, hvorudi den kand finde det sande, bestandige og evige Gode. Nej, det finder den allene i den Fred, som Jesus har at give.

Denne er en Lykfsalighed uden for alle faubfelige og fynlige Ting. Denne er en Lykfsalighed i Guld selv, og i Guds evige Kiærligheds Samfund, en Lykfsalighed uden Maal og uden Ende, en Guds Fred, som overgaaer all Forstand. Med et Ord: Den er Saligheden selv. Naar derfor Jesus siger: Fred være med eder! Saa er det det selv samme, som han vilde sige: Været salige! Lev salige i mig, og i den Naade jeg har forhvervet eder! salige i min Faders Kiærlighed, salige i min Naade, salige i min Hands Samfund og Kraft.

Dette, at leve salig i Guld, er noget, som den vantroe Verden ikke kand forstaae. Den kand ligesaa lidet forstaae det, som er dødt Menneske kand vide, hvad det er at leve. Det at leve salig i Guld, sammenbinder Tiden med Ewiggheden, og er en Rilde i Guds Børns Hjerter, som oppælder til et evigt Liv. Saadan en Livets Rilde aabnede Jesus i sine Troendes Hjerter, ved Troen paa ham, i det han sagde til dem: Fred være med eder! og gav dem Deel i Guds saliggjørende Villie, Naade, Ord og Gierninger imod dem.

Her seer vi et kort Begreb af Guds Velbehag udi Verden, og af Evangelii Indhold. Her seer vi Indholden i sig selv, den, der kunde forklynde dem dette Indhold, de Omstændigheder, i hvilke de fik det rette Begreb om dette Indhold, og de Virkninger, som dette Evangelii Indhold havde paa deres Sind og Hjerter, og paa deres Tilstand i Verden.

Vi seer her et kort Begreb af Evangelii Indhold. Det gandske Evangelium bestaaer i Saligheden, at leve salig i Guld ved Troen paa Jesus, eller ved Naaden i Christo Jesu. Det gandske Evangelii Indhold, er det, som Stofmesteren sagde til Paulus: Troe paa den Herre Jesus! og du skal blive salig. Det er: Du skal leve salig i Guld ved Naaden i Christo Jesu i denne Verden, og du skal blive evig salig hos Guld i den anden Verden ved samme Naade. Nu! Saligheden ved Naaden i Christo Jesu er det, som er Evangelii gandske Indhold. Men hvad er Salighed? Er nu Saligheden det samme, som det man kalder Lykke i Verden? nej, aldeles ikke! endskiøndt den sande Lykke følger altid med Saligheden. Det er, som Jesus han siger: Udspørger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skal alt det andet tilfalde eder.

eder. Det er alt det sande Lykkelige, alt hvad der kand være eder virelig tienlig, skal vederfares eder i det Timelige, ligesom det store, Saligheden selv. Guds Rige er bleven eder til Drel i det Aandelige og for eders Siæle. Saligheden er ikke en saa forgiængelig og ringe Ting, som det man kalder Lykke i Verden. Saligheden er ikke saa indskrænket, har ikke saadanne Grændser, som Lykken. Saligheden er Lykksaligheden i Aandernes Rige, en Lykksalighed uden for alle sandfælige og synlige Ting, en Lykksalighed i Guld selv og i Guds evige Kiærligheds Samfund, en Lykksalighed uden Maal og uden Ende, en Guds Fred, som Apostelen kaller det, der overgaaer all Forstand. Salighed er Befrielse fra det høieste Onde, som er i Verden, som er Synden, en Forvisning om Guds Naade og vore Synders Forladelse, og Deelagtighed i det høieste Gode i Guld selv og i Guds evige Kiærligheds Samfund. See! dette er den Guds Fred, som Apostelen siger: Der overgaaer all Forstand. Dette er Evangelii gandske Indhold. Det var den Salighed, som Jesus her skienkede sine Troende, da han sagde til dem: Fred være med eder. Denne Salighed er ikke saa indskrænket, som det, man kalder Lykke i Verden. Man kand let see Grændserne paa et Menneskes Lykke. End og det rigeste og mægtigste Menneskes Lykke har sine snævre Grænser. Men man kand aldrig see Grændserne paa et saligt Menneskes Salighed. Saligheden er en Lykksalighed uden Maal og uden Ende. Den er grundet i Guld selv og i Guds evige Kiærligheds Samfund. Og hvo kand sætte Grændser for Guds Kiærlighed, eller see Grændserne af Guds Kiærlighed? Den er ligesaa uendelig, som Guld selv er. Hans Naade er uendelig, og Salighed hans Rige. Det var denne Lykksalighed uden Maal og uden Ende, som Jesus her gav sine Disciple, da han sagde til dem: Fred være med eder. Evangelii Indhold er derfor et langt større Gode, end vi kand fiende i Verden, ja større Gode, end vi tilfulde kand fiende i den anden Verden. Det er en Lykksalighed uden Maal og Ende, ikke fordi den jo har sine Grændser hos os, da vi altid ere og bliver indskrænkede Væsener baade i denne og i den anden Verden, men den har ingen Grændser i sin Kilde og Grundvold, som er Guld selv.

Endskönt Saligheden ved Naaden i Christo Jesu, egentlig var Evangelii Indhold, saa bliver dog ikke herfra udelukket det, man kalder Lykke i Verden. Rey, den sande Lykke var en umiddelbar Folge af Saligheden.

hiden. Jesus havde begge Deele at give bort, baade Salighed og Lykke. Han raadede for begge Deele, var en Hærrer over begge Deele. Han gav ikke allene den aandelige og evige Fred, men og den timelige Fred, naar den behøvedes og den bringtes til Guds Riges Bæste, naar den var dem og andre Mennesker nyttig og tjenlig. Den timelige Fred indbefattes og i det, som Jesus her sagde: Fred være med eder. Det var et Majestættigt Ord, som Jesus her talte. Det var ikke allernæst Ord, som han her satte mod Djevelen og Døden, men og imod Verden flo. Den rasende Verden maatte høre hans Commando, men og imod Verden var i sin Natur. Han, som i hans Fornedreffes Stand truede Beyeret og Havet, saa det blev ganske stille, truede her den hiele vantrøe Verden, og viste, at han var i Stand til, at skaffe sin Kirke timelig Fred, naar han saa behagede. Han, som i sin Fornedreffes Stand havde lyst sin Fred over sine Disciple til en Tid, da han sagde til sine Siender: Leeder I efter mig, da lader disse gaae. Han viste nu, at han kunde gjøre det samme i hans Ophøvelses Stand, at han kunde sætte Grændser for deres Sienders Brude, naar han saa behagede. Der kunde ikke falde et Haar af deres Hoved uden hans Villie, og derfor lyste han og denne Fred over dem, da han saade til dem: Fred være med eder. Vist nok er det, de maatte udstaae store Forsølgelser for hans Navn Skyld. Dette syntes ikke at være Fred, men at være Krig, men det er jo en stet Strids-Mand, som altid vil have Fred. Det er i Krigen han skal viise sin Braveour. Det er nok til en Krigs-Mands Fred, at han strider under saadan Generals-Fane, hvor han er forvissit om at vinde Seyer. Og saadan Seyer forsikrer Apostelen sig selv, og alle Troende, naar han siger: Vi meer end overvinde, vor Troe er den Seyer, som overvinder Verden. Nu anden Fred er der ikke at vente i denne Verden. Her er Striden og Seyeren, men i den anden Verden er bare Triumphen.

Men hvo kunde give denne Fred? hvo kunde give den sande timelige, aandelige og evig Fred? Ingen uden Jesus allene. Derfor var han gaaet alle Nødens Classer igiennem. Derfor havde han vundet overalt. Derfor havde han forhvervet os Deel i sin Seyer, at han kunde give os ikke allene den ringere Lykke, den timelige Fred, men og den evige Lykke, den sande Lyksalighed. Derfor sagde den forsfæste og opstande

standne JEsus til sine Disciple om Fred. Derfor var han baade død og opstanden, at han kunde garantere dem denne Fred, med fuld Overbevisning for dem, sigte til dem: Fred være med eder.

Men lad os mærke, hoo det var, han tilsagde denne Fred, i hvad Omstændigheder hans Disciple vare, da han forkyndede dem denne Fred. Det var ikke store Hylzine. Det var nogle skrøbelige Creature, nogle vantroe Mennesker, som han gjorde til Troinde, ved at forkynde dem Freden. Det var adspredede Gaar, som han samlede, Syndere, som han saliggjorde ved denne Fredens Forkyndelse. Lad os mærke, de Omstændigheder, i hvilke JEsu Disciple vare, da han forkyndte denne Fred. Det var skeed, det, som Propheten havde sagt: Jeg vil slaae Syrden og Gaarene skul adspredes. Hvor svag blev ikke deres Troe, ved JEsu Død og Livelse. En Peder fornægtede ham i den første Kristelsheds Tiede, de andre Disciple flyede og forlode ham. Hvor svag var ikke deres Troe bleven, da JEsus nu allerede var død. Da sagde de: Vi havde ventet, at han skulde have været den, som skulde have forløst Israael. Men nu syntes deres Forsyntelse, at være forgieves, ja end og efter Christi Opstandelse. Da hans Opstandelse var forkundet baade af Engler og Voimderne, var dog Apostlene meget seendregtige til at troe dem. Saa Christus selv maatte sigte til dem: O! I Daarer! og seendragtige til at troe, alt hvad Propheterne haver skrevet! burde det ikke Christum at lide og doe, og ja at indgaae til sin Hellighed. Propheterne havde forud sagt hans Opstandelse. Han selv havde forud sagt den, og det med reene og tydelige Ord nogle Gange, og dog kunde de ikke troe den, end og da den var forkundet. De vilde troe. Den Troes Gunst var endnu tilovers hos dem. De vare i Hjertet virkelig JEsu Væner, men de syntes den Sag var saa stor, at de ikke kunde troe dem. Saa adspredede vare de bleven fra JEsu, formædelt deres Hjertes Vantroer, og den daarlige Indbildning, de hadde fattet om Messie verdslige Rige. Men han kaldte dem, som vare langt fra, at de maatte komme nær til, samlede i en Haast de adspredte Gaar. Han vilste sig at være, ikke en Guld, som er langt borte, men en Guld, som er nær hos. Han stod midt iblandt dem, for end de tænkte. Han stod iblandt dem, ikke som en Fiende, men som en Ven. Han bebrejdede ikke strax deres Vantroer og Hjertes Haardhed. Han vilste dem allene sine igiennemstungne Fodder og Side. Han vilste sig

sig allene for dem, som er Gallagjorere og Fjællere. Han gjorde sig allene kiendelig for dem, som Guds Son ved sin Opstandelse fra de Døde. Han lod dem see i et Dyeblis sine Ords Sandhed, og sine Lofsters Opspydelse, sin Seyer over Døden. Og da staaer der, at de bleve glade, at de saae Herren. Da gjorde han dem paa et Dyeblis af vantro til Troende. De havde vist nok ikke forment saadan salig Væbenbærelse for dem. Deres Vantro havde ikke forment det. De maatte sige med Apostelen: GUD kaldte os med et helligt Kald, ikke efter vore Gierninger, men efter sit Forsæt og Naade. Denne Vantro var dem allerede forladt. Den blev ikke ihudkommen paa hans Side. Han forkyndte dem hermed tillige en fuldkommen Synds Forladelse, da han sagde til dem: Fred være med eder. Og i saadan sin egen Uværdigheds og Ringheds Følelse er det, at Naaden annammes, Troen skabes, Sielen benaades. Det er det, som Apostelen siger: GUD er den, som retfærdiggjør de Ugudelige, som beviiser Naade mod Syndere, og dem, som ikke forment denne Naade. Paa saadan en Naade fik de selv Naade. Paa saadan Naade skulde Naaden forkyndes, og af dem for andre. Det var de Omstændigheder, i hvilke Apostlerne her befandt sig, da JESUS aabnede sig for dem efter sin Opstandelse og sagde: Fred være med eder. En Klenke Fred af Naade, saa de maatte her sige: Af hans Tylde faaar vi Naade for Naade. Se! dette var Evangelii Indhold. Dette var Guds Velbehag udi Verden.

Men, hvad Virkninger havde nu dette Evangelii Indhold hos dem. Det samlede dem til JESUM. JESUS blev deres Hjerde, Herre og Hoved. De blev dragne ind i Guds evige Kiærligheds Samfund. De kom til at leve salig i GUD ved Troen paa ham. Troen, Kiærlighed og Haabet blev nu trende store Lyfsaligheds Rilder for dem i Livet. Troen paa den korsfæstet og opstandne JESUM blev nu, som en Rilde i dens Hjerter, der opvædede til et evigt Liv. Og her var Troen noye sammenbunden med Freden, det store Saligheds Haab. Disse vare de Lyfsens Vaaben, med hvilke JESUS udrustede sine Apostle, da han kienkede dem Troen ved hans Opstandelse fra de Døde. Og med disse Vaaben sendte han dem, at bestride Mørkhedens Magt over den gandske Verden. Men at de nu noyere kunde kiende dette Evangelii Indhold. Den Fred han havde givet dem, og den Fred de skulde forkynde for

for andre, viste han dem Grunden her til, og det var det andet, som vi lovede at betragte:

2.) Hvad der var Grunden til sande Læreres Sendelse af Christo, til at udrette Guds Velbehag.

Og det var den Grund, som Jesus lærte dem med disse Ord: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder. Mærk engang! her giver Christus atter Evangelii Indhold tilki, og Grunden til det Evangelium. Her viser han, at det gandske Evangelium, bestod i Saa-derens Naerlighed, som havde sendt ham. Det Beviis han kunde bringe fore, at han havde udrettet det, hans Fader havde sendt ham at udrette i Verden, og endelig den Hellig Aands Kraeft, den Guds Finger, de guddommelige Mirakler, Ord og Gjerninger, med hvilke han var sendt af Faderen, og at Guds Forjettelses Opsfyldelse ved ham skulde vises for heele Verden.

Hans Sendelse af Faderen, Guds saliggjørende Villie i at frelse Menneskerne paa den Maade var Grunden til det alt sammen. See et sødt Evangelium! saa effede Gud Verden, at han gav sin eensbaarne Son, paa det, at hver den, som troer paa ham ikke, skal fortabes, men have et evigt Liv. Derfor sagde Jesus: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder. Havde Faderen ikke sendt ham. Havde Gud ikke haft saadan saliggjørende Villie med Menneskerne, i at sende ham. Havde han ikke udrettet, hvad hans Fader havde befaleet ham. Havde han ikke kundt sagt paa Korset: Det er fuldkommen, saa havde der intet Evangelium blevet af, ingen Salighed for Menneskerne, saa kunde han ikke have sendt dem til at forkynde Evangelium. Men nu, da hans Fader havde sendt ham, da han havde udrettet, hvad hans Fader havde befaleet ham, saa var herved Evangelium bleven til. Naaden og Sandhed var bleven ved ham. Alle Guds Forjettelser vare Ja og Amen i ham. Og derfor kunde han nu sende dem til at forkynde dette Evangelium, og derfor viser han dem adskillige vigtige Ting i de Ord han her bruger til dem: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder. Han viser dem Evangelii første Grundvold. Han viser dem Evangelii fulde Indhold. Han viser dem den rette Prædike Maade, i at forkynde

Guds Evangelium. Han viiser dem den sunde Lærdoms Form, og endelig viiser han dem og den Kraft, den Myndighed, den Visdom og den Overbeviisning, med hvilke de skulde forkynde dette Evangelium.

Jesus viiste dem i disse Ord, Evangelii første Grundvold. Det var den Hoved Sandhed, der allerede havde gjort dem til Jesu Disciple. Det var det, som de havde lært i Jesu Fornedrelses Stand. Det var den Troe, der gjorde dem behagelige i Guds Dyne, hvor manes Skrobelsigheder, der end fandtes hos dem, hvor mange forudfattede Meeninger de end havde om Jesu Rige. Derfor siger Jesus eensgang til dem: Jeg siger ikke, at jeg vil bede Faderen for eder, thi Faderen elsker eder, fordi I have troet, at jeg er udgangen af Faderen. (a) Det er et kort Begreb af Jesu Liv: Jeg udgik af Faderen, og kom til Verden, jeg forlader Verden igien, og gaaer til Faderen, det er et kort Begreb af Guds Børns Liv. De ere komne fra GUD, og de gaaer tilbage til GUD igien, efter at de har udrettet det Verende, hvortil GUD har sendt dem i Verden. Det er et sammenhængende Begreb om Livet. Det er det hyppeligste Begreb, man kand gjøre sig om Guds Børns Liv udi Verden. De ere komne fra GUD ved Skabelsen, ved Igienløsningen, ved Naade-Pagten med GUD i Daaben. De gaaer tilbage til GUD igien, ved en salig Død, ved en salig Utraae og Længsel efter GUD, og ved det store Saligheds Haab, der fører dem hvert Øjeblik nærmere til en salig Evighed. Paa denne deres Rejse maa de udrette Guds Verende, og Guds Billie udi Verden, søge at føre andre med sig til Guds Rige, gjøre Guds Bæbehag, at det kand heede om dem, som der staaer om David: Da han havde rient Guds Raad, søv han hen. Ap. Giern. 13 Cap. Men saadan salig Livets Begyndelses Fremgangs og Ende havde ikke Sted udi Verden, uden ved Naaden i Christo Jesu. Derfor sendte just Faderen ham, at vort Liv kunde have saadan Begyndelse, Fremgangs og Ende, at vi kunde blive, som Guds Engle i Verden. Udsendinger fra GUD til at gjøre Guds Billie med Hjertens Lyst og Glæde. See det var dette deylige Begreb, som Jesus vilde give sine Disciple om Livet og Verden i sin Kundskab, og ved at give dem det rette Begreb om sig selv. Derfor siger Jesus til dem: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder. Her gaaer vi ikke, som fortabte og

(a) Joh. XVI, 26, 27. v.

og vildfarende Saar i Verden, der ikke veed, hvor vi ere komne fra, hvor vi gaaer hen, eller hvad vi har at udrette i Verden. Men her faaer vi et deyligt Begreb om Livet og Verden. Her har Jesus helliget Livet for os i Verden. Her har han helliget Verden for os, ved at vilse os den sande Lyksaligheds Plan i Verden: Ligesom Faderen sendte ham, saa sender han os. Han var en Udsending fra sin Fader til at være Guds Salighed indtil Jordens Ende, og vi ere Udsendinger af ham til at giøre Guds Villie og Belbehag, at hans Belgierninger kand komme os og andre til Nytte. Her er Jesus, som Solen, der lyser over den gandske Verden. Men vi ere ligesom nogle Bønder, der arbejder hver i sin Krog paa sin Ager. Men hvad vilde Bondens Arbejde sige, naar der ingen Soel var. Bønde maa arbejde paa sin Maade, at Solens Varme kand komme ham og hans Ager ret til Nytte. Her maa vi sige med Paulus: Den er intet som planter, den er intet som vander, men det er GUD, som giver Vexten. Men derfor er der ikke sagt, man ikke skal plante eller vande, GUD gjør sit, og vi maa giøre vores, og saa gjør GUD det, som vi ikke kand udrette. GUD har sendt store Midler i Verden, der horer til Menneskens Bedlighedsødsel, og hvorved de kand udrette deres Arbejde i Verden, og uden disse Midler kunde Verden ikke være det, den er. GUD har skabt Himmel og Jord med all deres Hær. GUD sender og daglig Hjelpen baade af Land og Vand til vores Livs Ophold. Men Grunden til alle de Belgierninger, som vor Herre sender os baade i det timelige og aandelige. Den fornemste af alle Guds Belgierninger, Grunden til dem alle er denne: Faderen sendte Sønnen. For hans Skyld, af hans Haand faae vi alt hvad vi faaer, baade i det Timelige og i det Aandelige. Paulus gjør derfor denne rigtige Slutning: Har GUD givet os Sønnen, saa skal han give os alle Ting med hannem. Denne Fundamentale Sandhed, som Propheten taler om: Et Barn er os fød, en Søn er os given, er den Grund Sandhed, paa hvilke alle Sandheder støtter sig. Den Loves Sandhed, som Apostelen kalder den store Gudsfrygtigheds Hemmelighed, at GUD er aabenbarret i Kilden, paataget sig vores Natur, frelst os og saliggjører os, er Grundvolden til Naadens gandske Rige paa Jorden, Kilden til alle Guds Belgierninger baade i det Timelige og i det Aandelige. Den gandske menneskelige Lyksalighed bestaaer i at opholdes til at saliggjøres, ved Troen paa den Herre Jesus, og for hans Skyld, i hans Naade og Samfund. Og anden Grundvold kand der ikke siges til den gandske menneskelige Lyksalighed.

lighed, end den, som eengang er lagt af GUD selv: Naaden i Christo Jesu: Den Streen, som Byggnings, Mændene forskjode, blev gjort af GUD til en Hoved-Størne-Streen. Christus gaar derfor til all Lyksaligheds første Kilde og Grundvold. Fadrens Kiærlighed til os i at sende Sønnen: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder. Det var ikke allene Kilden til Evangelii Forkyndelse over den gandske Verden, men det var og Kilden til heele Naade-Riget paa Jorden, til Guds gandske Hunsholdning med os i denne Verden, til denne Verdens Bedtsholdelse, til alle Guds Betgierninger mod os, baade i det Tidelige, Aandelige og Evige. See! derfor havde Jesus saa megen Grund til at viise sine Apostle hen til den første Kilde.

Herudi viiser han dem og Principia Salutis. Det gandske Evangelii Indhold, alt hvad de fornemmelig havde at drive paa i deres Læres Embede, og det Gesandtskab, i hvilke han udsendte dem. Guds saliggjørende Villie, Guds saliggjørende Naade, Guds saliggjørende Ord og Sierninger, var Hoved-Sagen, Kilden til det alt sammen. Guds saliggjørende Villie, det saliggjørende Dymærke, i hvilket GUD havde skabt Verden og Menneſterne i Verden, den saliggjørende Villie, med hvilken han havde sendt sin Søn til Verden, for at føle det menneskelige Kion, var det allerførste: Saa elſte GUD Verden, at han gav sin eenbaarne Søn. Herudi viiste sig GUD, som en Fader for det gandske fortabte menneskelige Kion, der vilde have de forlorne Børn tilbage. Dette er den første Artikel: Jeg troer paa GUD Fader almægtige, Himmels og Jordens Skabere. Her maa en Lærere vide, hvad Guds saliggjørende Villie, Naade, Ord og Sierninger ere, førend han kand lære andre det. Han maa vide den Forſkiel, som der er imellem Guds saliggjørende Villie, og Guds saliggjørende Naade. Mærk engang! vi maa vide, hvad Guds saliggjørende Villie er, hvad Virkninger den gjør: baade i Himmelen og paa Jorden. Vi maa lære, at Kiende GUD af hans Væsen, Sind og Villie, at GUD er en salig GUD, og en saliggjørende GUD. Dette er det rette Begreb om GUD, som er skilt for de Bantroer. GUD er Kiærlighed, siger Apostelen, og hvo som bliver i Kiærlighed, bliver i GUD. Denne Guds saliggjørende Villie er Kilden til all den Salighed, som findes baade i Himmelen og paa Jorden. Denne er den eeneste Kilde til de hellige Engles Salighed. Den var

Kilde

Risden til de første Menneskers Salighed, da GUD skabte Mennesket efter sit Billede. Saligheden er noget, som Mennesket ikke kand tage af sig selv, men det maa gives dem af GUD, ligesom alle andre Ting. Naar GUD vil gjøre os salige, og vi samtykke i denne Saliggjørelse, saa ere og bliver vi salige. Der horer intet andet hertil, end Guds saliggjørende Billie. Det er, som, da GUD skabte Verden, da GUD sagde: Vorden lyst! og det blev lyst; da GUD vilde, at der skulde blive Lys til, saa blev der Lys til. Guds saliggjørende Billie sættes derfor, som den første Rilde til Menneskens Salighed: Da han vilde, siger Apostelen, fødte han os formedelst Sandheds Ord. (a) Det er, som den Spedalske sagde til Jesum: Herre! om du vil, da kand du rense mig! og Jesus svarede: Jeg vil: vær reen! og strax blev han renset af hans Spedalskhed. Denne Guds saliggjørende Billie er en blot Naade. Den kand aldrig blive af Værdighed eller Forriente. Der findes derfor ligesaa lidet Meritorium i Himmelen, som paa Jorden. Naaden hersker saavel i Himmelen, som paa Jorden. Guds saliggjørende Billie og Naade, er det, som udgior Himmelen, og har sadi de hellige Engle i den Tilstand, hoorudi de finder sig. Men den Guds saliggjørende Billie af Naade, som findes i Himmelen, er adskilt fra den, som findes paa Jorden. Her behøvede det faldne Menneske en anden Naade til Oprensning og Frelse, end den de hellige Engler behøver i Himmelen. Her havde Synden gjort Skilsmisse mellem GUD og Mennesket. Her behøvedes Naade til Synds Forladelse, Naade til Omvendelse, Naade til Guds Retfærdigheds Fuldbyrkelse. Her behøvedes en Frelser, der kunde opfylde all Retfærdighed, som Menneskerne ikke var i Stand til at opfylde. Her behøvedes en Frelser, der kunde skaffe Menneskerne Adgang til GUD, Naade hos GUD, og Samfund med GUD. Dette behøvede de hellige Engler ikke, de havde ikke syndet, de havde allerede Adgang til GUD, Naade hos GUD, og Samfund med GUD. De behøvede ikke nogen, som skulde skaffe dem denne Naade, Adgang og Samfund. See! dette var den Forskiel mellem den Naade, der behøvedes paa Jorden, og den Naade, der maatte findes i Himmelen. Dette er den Forskiel, der er mellem Guds saliggjørende Billie, og Naade. Guds saliggjørende Billie, var nok til at saliggjøre de hellige Engler, men Guds saliggjørende Naade i Christo Jesu behøvedes, til at frelse det fortabte menneskelige Kion. Men denne Naade havde dog ikke havt Gred, dersom GUD ikke havde haft

(a) Jacob. I. 18. v.

en saliggjørende Villie. Derfor var Faderens Kierlighed, som sendte Sønnen, Salighedens Kilde: Saa effte Gud Verden, at han gav sin eenbaarne Søn. Men Sønnens Naade, den af ham forhvervede Salighed, blev Salighedens Grundvold. Saligheden blev bunden ved Naaden, ved ham, og ved Troen paa ham. Det heder om ham: Denne er min effselige Søn, i hvilken jeg haver min Velbehagelighed. Hører ham! Men denne Salighed kunde Mennefferne ikke blive deelagtige udi, uden ved den hellig Aands Kraft, saa at Faderens Kierlighed, Sønnens Naade, den hellig Aands Samfund, var Salighedens Skueplads. Og herom handlede Guds saliggjørende Ord. Det handlede baade om Guds saliggjørende Villie, og Guds saliggjørende Naade. Det handlede om Faderens Kierlighed, som sendte Sønnen, om Sønnen, som havde opfyldt Faderens Villie, og forhvervet Naade og Salighed for Syndere, og om den hellig Aand, der skulde indplante dette Saligheds Ord i Synderes Hjerter. Herved skeede den tre-eeninge Guds Gierning, Menneffens Saliggjørelse. Evangelium blev en Guds Kraft til Saliggjørelse, for hver den, som troede. For at oplyse sine Disciple i den Sag, var det, at Jesus viiste dem den nye Sammenhæng, der var mellem hans og deres Sendelse: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder.

Dette, ligesom, maa dog forstaaes paa den rette Naade. De vare vist nok ikke saadanne Personer, som han var. De kunde derfor ikke sendes i det Verden, som han blev sendt af hans Fader. Han blev sendt, for at forhverve Saligheden, og at deelagtiggjøre os i den af ham forhvervede Salighed; men de bleve allene sendte, til at forkynde den Salighed, som han havde forhvervet. Men dette, ligesom, vil allene give tilkiende, deres Embedes høye Digtighed og Lykfsalighed, baade for dem selv og andre. Det vil tilkiende give deres Embedes Myndighed, med hvilken de skulde føre sit Embede, og hans Efterfølgelse, som de skulde viise herudi.

Den Talemaade, siger jeg, skulde tilkiende give deres Embedes store Digtighed og Lykfsalighed, at være en Udsending af Gud, til at udrette Guds Velbehag udi Verden. Dette er jo at være, som en Guds Engel i Verden. Her ere Engle: Fornøiesser, Engle: Arbejde, Engle: Fordeele. Og hvilken Lykfsalighed er ikke dette! Næst den store Lykfsalighed, selv at leve salig i Gud, være en Guds Ven, er der ingen større Lykfsalige

salighed til, end' at leve nyttig for Verden, være en glad og frivillig Guds
Tjener, være glad ved det Embede og den Tjeneste, i hvilken GUD har sadt
os. Ulyksalig er den Lærere, som ikke selv elsker GUD og Guds Ord, som
ikke selv troer det, han skal forkynde for andre. Der maa jo hans Embede
være det største Slaverie, den største Piine og Plage, der kand være til i
Verden. Der kand hans Embede intet andet være, end et bestandigt Zykel-
lerie af ham selv, en bestandig Anklagelse mod ham selv, og der bliver og
Embedet gjort derefter. Men naar en Lærere har Lyst til sit Embede, elsker
GUD og Guds Ord, troer det Ord, som han selv skal forkynde for andre,
anseer Guds Ord, som den dyrebareste Skat, som han selv har i Verden,
og all Ulyksaligheds Fyldte for sig selv, naar han elsker Sielene, har Guds- og
Menneske- Kierlighed, saa anseer han det for den største Naade. GUD kunde
bevise ham i Verden, at GUD har sadt ham i saadant Embede, at GUD
har værdiget ham den Naade, at bruge ham til sin Tjenere i dette Embe-
de, og at han maa være et Middel og Redskab i Guds Haand, til at føre
mange Sieler med sig til Guds Rige. Ingen større Nytte og Tjeneste
kand gøres Verden og Mennesker. Intet glædeligere Arbejde kand være
til i Verden, end forkynde Fred i Evangelio, trøste de Bedrøvede, hjælpe
de Elændige, opløse de Bankundige, redde de Bilsfarende, og føre Men-
neskerne paa Fredens Bey, paa Livsens Bey til GUD selv. Tænk en-
gang! hvad Fordeel for en sand JESU Christi Tjenere, at det, som burde
være Menneskens allerstørste Fornøjelse paa Jorden, det er hans bestandige
Arbejde. Dette er hans Kald, end og i det Eimelige, at arbejde i Ordet.
Det er hans Kald, at tænke paa Guds Lov Nat og Dag. Og hvor kand
det da andet være, at, naar han har Lyst til dette Kald, naar han tæn-
ker paa Guds Lov Nat og Dag, end han maa og være, som et Træ,
der er plantet med Vand: Bække, og bær sin Frugt i sin Tid? Det er
jet en Himmel paa Jorden. Han forlanger ikke meere af GUD i det Eime-
lige, end daglig Ophold. I det syrrige er GUD selv hans Deel, hans
Skjold, og hans megen store Løn. Det er ret en Himmel paa Jorden.
Det samme er skrevet i hans Hierte, som var skreven i JESU Hierte: Min
GUD! din Villie gjør jeg gierne. Det er hans største Glæde paa Jor-
den, at han kand see Guds Ord vore, og JESU Disciplers Tal mangfoldig-
gøres. Han er som en Kof ved den store Madvære, som JESUS har frem-
sadt for Sielene i Evangelio. Og den som kaager til Bryllup, smager først
Maden selv, Han er, som Brudgommens Ven, der fører Bruden til

Brude-Skammelen. Han elsker baade Bruden og Brudgommen, han elsker Jesum og Jesu dyrekjære Sielen. Saadan inderlig Glæde fandt Jos hannes den Døbere i sit Embede; og derfor siger han: Nu var denne hans Glæde fuldkommen. Det var Lykkeligheeden i hans Lære-Embede. Det var den Lykkelighed, som Jesus selv fandt i dette sit Lære-Embede i allerhøieste Grad. Og den Lykkelighed var det og han vilde unde sine Tjenere. Her staaer, saa at sige, en troe Jesu Christi Tjenere i en bestandig Correspondence med Faderen, som sendte Sonnen, med Sonnen, som sendte dem, med den hellig Aand, som fryder og glæder baade dem og deres Tilhøreres Hjertes med det Naades Ord. De staaer i Guds hemmelige Raad, som David kalder det, og ved den Hielp ere de understøttede i deres Embede.

Men Jesus vilser ikke alleneste i disse Ord deres Embedes Lykkelighed, men han vilser og i disse Ord, deres Embedes Myndighed. Den samme Magt og Myndighed, med hvilken Faderen havde sendt ham, med den samme Magt og Myndighed, sendte han og dem: Ligesom Faderen sendte mig, siger han, saa sender jeg og eder. Faderen havde sendt Sonnen, Berden uadspurgt. Og saaledes sendte Jesus sine Tjenere Evangelii Tjenere, Berden uadspurgt. Berden, den taabelige Berden, vilde nødigt have haft Jesu Romme. Den satte sig imod Jesum og hans Rige af all Magt. David taler herom, naar han siger: Hvorfor fryser Ledninger, og tænke saa forsængelig i deres Hjerte mod Herren og hans Salvede? og siger: Lad os sønderrive hans Baand, og kaste hans Reb fra os; men den, som boer i Himmelen, leer af dem (a) Guds befirkede Raad maa staae fast, da Faderen sagde til Sonnen: Du est min Søn, i Dag fødte jeg dig. Han var Guds Søn, og maatte blive Guds Søn, og maatte kendes for at være Guds Søn. Det kunde Berden ikke hindre, hvor gierne den end vilde. Og ligesom Berden ikke var Jesum gundstig, saa var den ikke heller hans Tjenere gundstig. Men de maatte sendes, enten Berden vilde have det eller ikke. Jesus talde til Faderen herom i hans sidste Afsteed med dem. De meente de skulde slippe ham, naar de kunde dræbe ham, og tage ham af Dage. Men de tog merkelig fejl, han skulde sende sine Tjenere i sit Sted, og det med samme Antentigve Besviser, med samme Fuldmagt fra Himmelen, som han havde haft, med Kraft til at giøre guddommelige Mirakler, som han selv havde gjort, saa ingen kunde

(a) Pf. II. I. Y.

Kunde tvivle paa, at de, som vare sendte fra ham, vare jo sendte fra Him-
melen tillige, og at han selv havde en himmelsk Ret og Magt til at sende
dem, og at hvad Mirakler de gjorde i hans Navn, stode ved hans Kraft og
var hans og hans Faders Gjerning. Derfor siger han til dem: See jeg
sender til eder Propheete, Viise og Skriftefogte. Dette skulde nu
opfyldes efter hans Opstandelse, og derfor siger han: Ligesom Faderen
sendte mig, saa sender jeg og eder. Jesus var Guds Plenipotentier
Minister her paa Jorden, men han var en Herre tillige. Det heder om
ham: Denne min retfærdige Tjenere skal retfærdiggjøre mange.
Saa var Nægleren imellem Guld og Mennesken, han var den store Frel-
dens Syrte, der skulde stifte Freden paa Jorden. Men hans Tjenere skul-
de være hans Befaldrere til at forkynde denne Fred. De vare Sendebud
i Christi Fred, ladre eder forlige med Guld, ligesom Jesus var Faderens
Plenipotentiair Minister paa Jorden. Saa skulde de og være hans Pleni-
potentiaire Ministre, føre samme Creditiv med sig, som han havde ført fra
hans Fad. r. De skulde have samme Guldmagt i Hænderne, som han havde.
Freden var afgjort, og Freds Vilkaarerne vare fastsatte. Alle dem,
som vilde modtage denne Fred, skulde de forkynde Fred. Men alle dem,
som ikke vilde modtage Freden, skulde de og forkynde Krig. Fredens Vil-
kaar vare disse: Hvo som troer og bliver godt, skal blive salig. Men Kri-
gens Vilkaar vare disse: Hvo som ikke troer, skal fordoømmes. Det
var denne Guldmagt, som Jesus her overleverede dem, da han sagde til
dem, at de i den rette Salligheds Orden skulde forkynde ogsaa Fred og Krig i
hans Navn. De skulde forkynde for de Godfærdige Fred, men for de Hals-
starrige Krig: Hvilke Synder I forlade, dem skal de være forladne.
men hvilke Synder I beholde, dem ere de beholdne. Der var
en stor Fred, men en forfærdelig Krig. Det var det, som Propheeten havde
spaaet om Messias: Han skulde ikke føre verdslig Vaaben, men Vaab-
en, som vare forfærdeligere, end alle verdslige Vaaben. Han skulde
ihjelslaae den Ugudelige med sine Labers Aande. Han skulde viise
den Død, der var for den Ugudelige, ikke til hans Jordemølle, men til
hans Frelse, at han kunde komme til, at kende sig trængende til Naaden,
og levendesioris ved Naaden. Det var paa den Naade, Jesus selv
brugte sin Magt. Menneskens Søn var ikke kommen til at forder-
ve, men til at frelse de Fortabte. (a) Og det var paa samme Naade,

E 4

denne

(a) Matth. XVIII, 11. v.

denne Magt skulde bruges, som han her overandtvordede sine Apostle. Derfor sagde han; Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder.

Endelig vilste Jesus og her den Lykke de skulde giøre sig Facit paa i denne Verden, den Tænkemaade og Ziirtelav de burde have i deres Embedes Forse. De maatte ikke tænke, at han sendte dem til at blive store Herrer i Verden, til at faae stor Yndest og Ære, og Ansæelse for deres Tjeneste i Verden. Nej, det havde han ikke selv haft. Det havde han hverken selv søgt eller faaet. Skam, Vanære og Forfølgelse, var den Belønning, som han havde faaet; og det samme kunde de vente sig for deres troe Tjeneste udi Verden. De skulde ikke regiere, som denne Verdens Herrer, men de skulde være Guds glade og frivillige Tjenere. De skulde efterfølge ham i Ydmyghed, Troe og Taalmodighed. Deres Lykke skulde bestaae i Rikærlighed til Guld, og Lyst til at nytte deres Næste. Det samme Sind skulde være i dem, som der havde været i ham, at, da han var i Guds Skikkelse, agtede han det ikke for et Noe, at være Guld lig, men tog et Tjeneres Skikkelse paa sig. Men derved havde han dog intet tabt. Paa hans Fornedrelses Stand, fulgte hans Ophøvelses Stand. Det samme skulde skee med dem i den anden Verden. Dersom vi lide med ham, skal vi og herliggjøres med ham. Det vilde Jesus og lære dem med de Ord, som han her siger: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder.

Men endnu en Ting staaer tilbage at betragte; og det var det, som Jesus og her vilde viise dem: Den rette Prædike-Maade, den Læredoms Form, de burde følge, den Sammenhæng, der var i det, som de skulde lære. Det er høyligen at beklage, at mange bilde sig ind, at de prædiker Evangelium, men prædiker dog ikke det rette Evangelium, prædiker kun Stumper og Stykker af Evangelium, prædiker ikke Evangelium i sin fulde Sammenhæng, Styrke og Kraft. Nogle bilde sig ind, at de best prædiker Evangelium, naar de prædiker om Jesus allene. Andre meener, at de best prædiker Evangelium, naar de prædiker om den hellig Aands Virkning, naar de viiser, at Menneskerne bør være aandelige, hellige og himmelsk-sindede Mennesker. Nogle taler lidet om Faderen, men allene om Sønnen. Nogle taler hverken om Faderen eller om Sønnen, men allene om den hellig Aands Virkninger, og den indooortes Forandring, der maa gaae for sig paa Menneskens Siel. Ingen af Deesene ere rigtig.

Her

Heraf er kommen mange Secter i Kirken. Her maa det hede, som JEsus siger: Det eene skal gøres, og det andet ikke forsvømmes. Her maa den Lærdom om Faderen, Sønnen og den hellig Aand ikke skilles fra hinanden. Den naturlige Theologie maa saavel læres, som den aabenbarede, og i den aabenbarede Religion, maa alle Hoved-Poster læres i sin Orden og Sammenhæng. Den eene Hoved-Lærdom er her ligesaa nødvendig, som den anden. Den Lærdom om Faderens Kjærlighed, Sønnens Naade, og den hellig Aands Samfund maa aldrig skilles fra hinanden. Det eene er Grunden til det andet. Det eene kand ikke forstaaes og fattes, uden det andet. Saaledes lærte JEsus. Saaledes lærte hans Apostle, og deres Lære-Naade bør vi aldrig vige fra, i at forkynde Guds Evangelium. Saaledes lærte JEsus i vores oplæste Text. Han talte ikke om sig selv allene, men han talte om Faderen tillige. Ja, han talte hverken om sig selv eller Faderen, uden han tilligemed talte om den hellig Aand. Dette var den rette aabenbarede, den rette Christelige Religion, det var den rette Prædike-Naade, den sande Lærdoms Form, Religionen i et kort Begreb, og i sin Sammenhæng. Derfor siger han: Ligesom Faderen sendte mig, saa sender jeg og eder, og i det han det sagde, blæste han paa dem, og sagde: annammer den hellig Aand. Dette var Naaden og Middelket, hvorved man ved den hellig Aands Kraft skulde kjende Faderens Kjærlighed og Sønnens Naade. Det var det tredie, som vi lovede at betragte, men Tiden er borte, vi vil giennem den Materie til en anden Lejlighed. Vi har da saaledes betragtet det korte Begreb, som JEsus her gav sine Apostle, om Lære-Embedets Beskaffenhed, den Grund, som han viste dem, der var til deres Embede, den Fred, som han havde givet dem, og den Fred, som de havde at forkynde for andre i Evangelio, den Grund, paa hvilken dette Evangelium grundede sig, at, ligesom Faderen havde sendt ham, saa sendte han og dem, og den Understøttelse, de kunde vendte af ham i deres Embedes Forølse.

Ærverdige Guds Mænd! Det har behaget Guds at kalde Eder til dette vigtige Embede. J har hørt dette Embedes Vigtighed og Behagelighed. J har hørt den Fred JEsus lystte over sine Disciple, da han sagde til dem: Fred være med eder. Dette er den Fred, som Eders Frelser JEsus i Dag vil lyse over Eder, naar J med Lyst vil gaae hen at forrette hans Verende, der, hvor han sender Eder. J har i Dag at prøve Eder for Guds Afsyn, om det staar skrevet i Eders Hjerte, ved
Guds

Guds Finger og den hellig Aands Naade, det, som der forud var skrevet om Jesum, om hvilket der var skrevet i Bogens Rulle: Min Gud! din Villie gjør jeg gierne. At underkaste sin Villie Guds Villie, at være inderlig fornøjet med Guds Villie, at have Lyst til Guds Villie og Velbehag. Det er Guds sande Tieneres Character. Det er at drives af Guds Aand. Det er at have Christi Sind, og at være en troe Jesu Christi Tjener. Faderens Kiærlighed, Sønnens Naade, den hellig Aands Samfund, er hos saadanne Sieler. Det var den Lykkelighed, Jesus ønskede, og gav sine Disciple, da han sagde til dem: Fred være med eder. Den Fred være beseglet i Eders Hjerte. Den Fred isør Eder med Kraft af det Høyr. Den Fred give Eder mangen salig Stund i Eders Herres Tjeneste. Den Fred troste og glæde Eder: Saabets Gud fylde eder med all Glæde og Fred, i det I troer! (a) Saa skal I finde, hvor stor Naade Gud har bevist Eder, i at betro Eder et saa deyligt og behageligt Embede, i at forkynde Fred i Evangelio. Den Menighed, som I nu gaaer til, og som vor Frelser Jesus har anvist for Eder, at I skal gaae ind udi. I skal tilsiige den, som han forud befalede sine Apostle: Fred være med dette Hus! Er der nogen Fredens Børn der inde, skal Eders Fred komme over dem, hvis ikke, skal denne Fred vende tilbage til Eder selv. End og en Christelig Lærere har den Forsæt, at, omendskont han kand have saadanne Tilhørere, som ikke vil tage Imod Guds Ord, saa har han ikke tabt all Frukten og Nyttien af sit Embede. Om andre ikke vil have det, saa kand han dog selv have mangen salig Stund og Time, ved at forkynde Guds Ord. Freden maa vende tilbage til ham selv. Men er der ikke Fredens Børn i Huset, saa maa man se at gjøre dem til Fredens Børn. Gud kalder dem, som ere langt fra, at de maa komme nær til. Herren give Eder den Lykke og Glæde i Eders Embede, at I maa see, at Guds Ord vover, der, hvor I kommer, og Jesu Disciples Tal mangfoldiggøres! Pas kun paa, at uddele til Sielene den deylige Sieler: Gode, som Jesus her fremsatte for sine Disciple at uddele til det Folk, til hvilket de bleve sendte. Og hvilken, siger Jesus, er den troe Tjener, den, som giver sin Herres Tynde Maa udi rette Tid. Salig, siger Jesus, er den Tjener, som han finder saa at gjøre, naar han kommer. (b) Amen.

(a) Rom. XL. 13. v.

(a) Luc. XII. 43. v.